

Børns vilde og farlige lege

To tredjedele af de FOA-medlemmer, der arbejder som pædagogisk personale i dagtilbud eller SFO/fritidshjem/-klub, griber mindst en gang om ugen ind i børns leg, fordi de vurderer, at børnene leger så vildt, at de kan komme til skade.

Det viser en undersøgelse om børns vilde og farlige lege, som FOA har foretaget.

Undersøgelsen blev gennemført i perioden 22. juni til 5. juli 2018. I alt 818 medlemmer svarede på ét eller flere spørgsmål i undersøgelsen.

Hovedkonklusioner

- **2 ud af 3 griber ind mindst én gang om ugen:** To tredjedele (66 %) af de adspurgte griber ind i børnenes leg ugentligt eller oftere, fordi de har vurderet, at legen blev for vild. Denne andel er 73 procent blandt de medlemmer, der bekymrer sig om forældrenes reaktioner, hvis barnet kommer til skade. Blandt de medlemmer, der ikke bekymrer sig om forældrenes reaktioner, er det kun 61 procent, der griber ind hver uge eller oftere.
- **Børn må gerne få blå mærker og hudafskrabninger, men ikke alvorlige skader:** 85 procent af de adspurgte er helt eller delvist enige i, at børn skal have lov at lege vildt, selv om de kan få fx blå mærker eller hudafskrabninger. Omvendt er kun 15 procent helt eller delvist enige i, at børnenes vilde leg må føre til sår, forstuvninger eller hovedskader.
- **De fysiske rammer indendørs begrænser børns vilde lege:** 57 procent af de adspurgte oplever, at de fysiske rammer indendørs sætter begrænsninger for børnenes vilde lege/fysiske udfoldelse. Kun 37 procent af de adspurgte medlemmer mener, at det samme gælder for de fysiske rammer udendørs/på legepladsen.
- **Halvdelen af de deltagere i undersøgelsen, der arbejder på institutionsområdet, synes, at man på deres arbejdsplads er for forsigtig i forhold til børnenes farlige leg:** 53 procent af svarpersonerne er helt eller delvist enige i, at de og deres kolleger generelt er for forsigtige i forhold til børnenes farlige leg. 41 procent er helt eller delvist uenige i dette.
- **Uenigheder med forældrene er sjældne:** 77 procent oplever aldrig eller sjældnere end hver måned uenigheder med forældrene, fordi de ønsker, at medarbejderne skal være mere forsigtige/passe bedre på deres børn. 41 procent oplever dette sjældnere end hver måned, og 36 procent oplever det aldrig.

KONTAKT Notat udarbejdet af:
FOA Politik og Analyse

Jonatan Mizrahi-Werner
Tlf. 46 97 2707

Inge Frölich
Tlf. 46 97 2417

To ud af tre griber ind ugentligt eller oftere

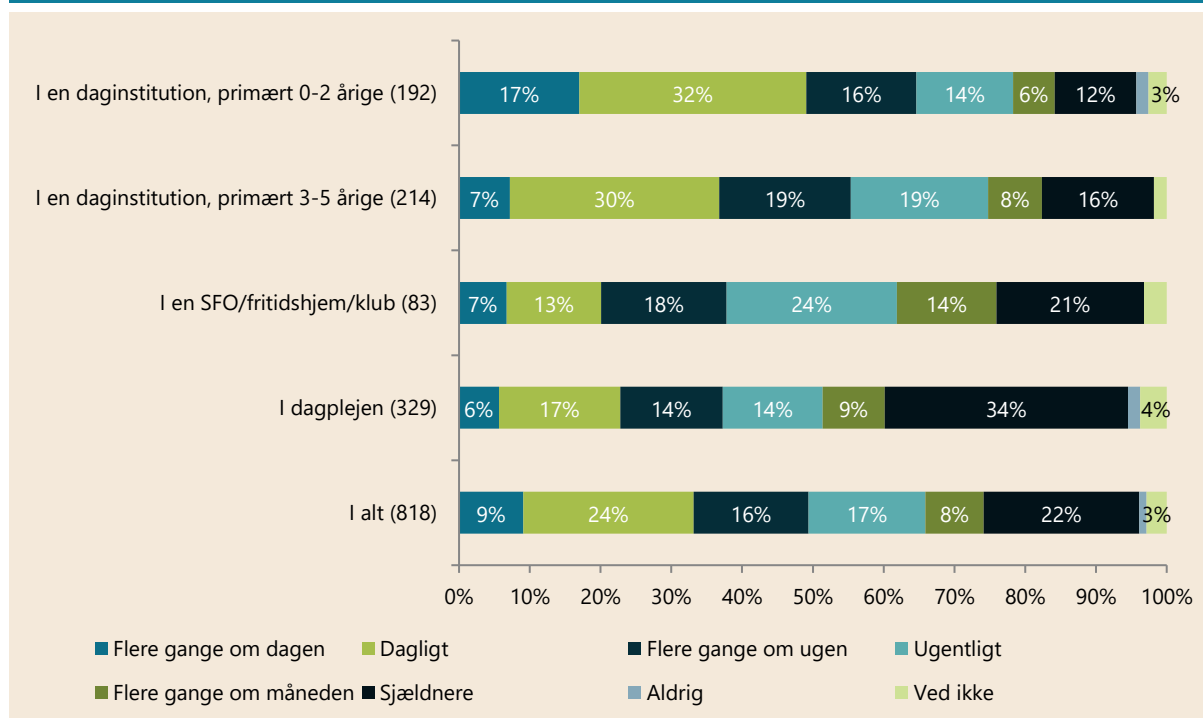
I Figur 1 ses, hvor ofte medlemmerne, fordelt efter arbejdsområde, griber ind i børnenes leg, fordi den er så vild, at de vurderer, at børnene kan komme til skade.

Blandt alle medlemmer i undersøgelsen er der 9 procent, der griber ind i legen flere gange om dagen, mens 24 procent griber ind dagligt. Dertil griber 16 procent ind flere gange om ugen, mens 17 procent griber ind ugentligt. Samlet set er der således 66 procent eller 2 ud af 3, der griber ind i legen mindst én gang om ugen.

8 procent svarer, at de griber ind i børnenes leg flere gange om måneden, mens 22 procent af de adspurgte griber sjældnere ind end det. Kun 1 procent har svaret, at de aldrig griber ind. Herudover har 3 procent svaret "Ved ikke".

Fordelt på arbejdsområder ser vi, at 79 procent af medarbejderne i daginstitutioner med 0-2-årige griber ind mindst én gang ugentligt, mens det samme gælder for 75 procent af medarbejderne i daginstitutioner for 3-5-årige. Til sammenligning griber 62 procent af medarbejderne i SFO'er, fritidshjem og fritidsklubber ind ugentligt eller oftere mod kun 51 procent af dagplejerne.

Figur 1. Hvor ofte griber du ind i børnenes leg, fordi du vurderer, at de leger så vildt, at de kan komme til skade?

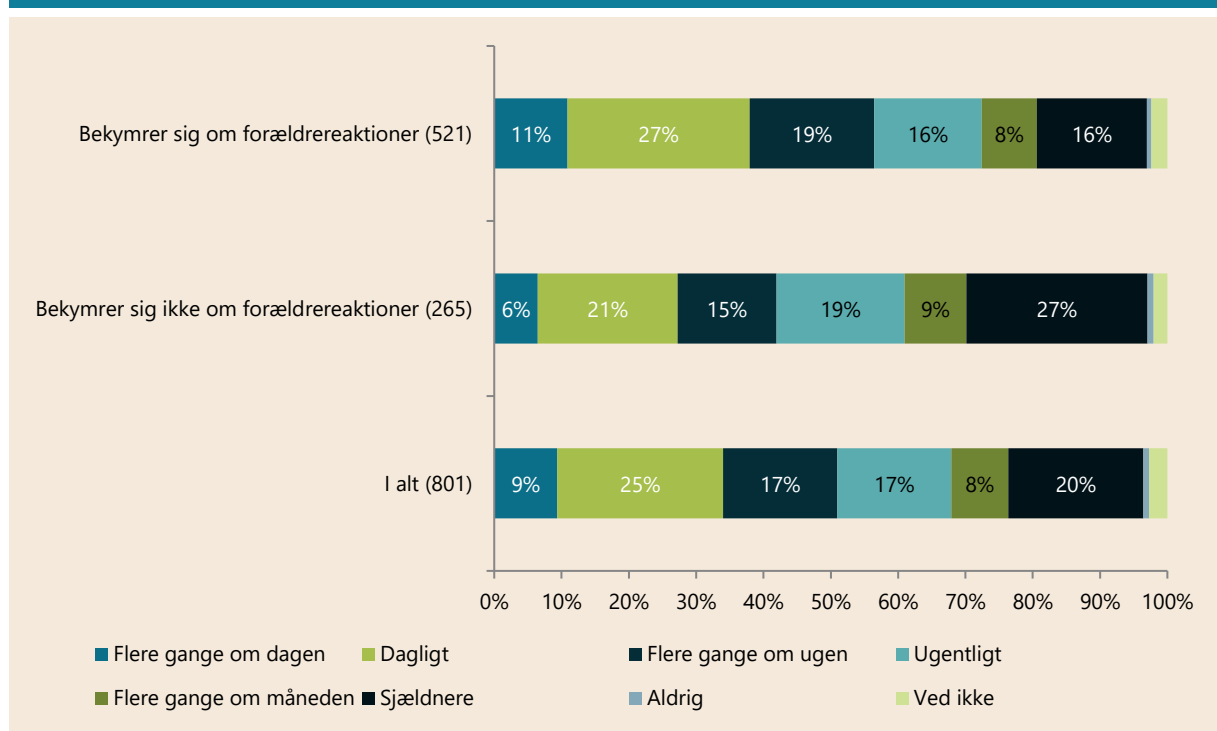
Antal svar: 818. Andele under 3 procent fremgår ikke af figuren.

Bekymringer for forældrenes reaktioner fører til hyppigere indgriben

Figur 2 viser, at blandt de medlemmer, som erklærer sig helt eller delvist enige i udsagnet "Jeg bekymrer mig om forældrenes reaktion, når deres barn kommer til skade", griber 73 procent ugentligt eller oftere ind i børnenes leg, fordi børnene leger så vildt, at de kan komme til skade. 24 procent griber ind flere gange om måneden eller sjældnere.

De medlemmer, der omvendt er helt eller delvist uenige i udsagnet om forældrenes evt. reaktioner og dermed ikke bekymrer sig så meget om disse reaktioner, griber sjældnere ind i børnenes leg. Det sker ugentligt eller oftere for 61 procent. For 36 procent sker det flere gange om måneden eller sjældnere, at de griber ind i børnenes leg, fordi de vurderer, at de leger så vildt, at de kan komme til skade.

Figur 2. Indgriben fordelt på bekymringer for forældrereaktioner.

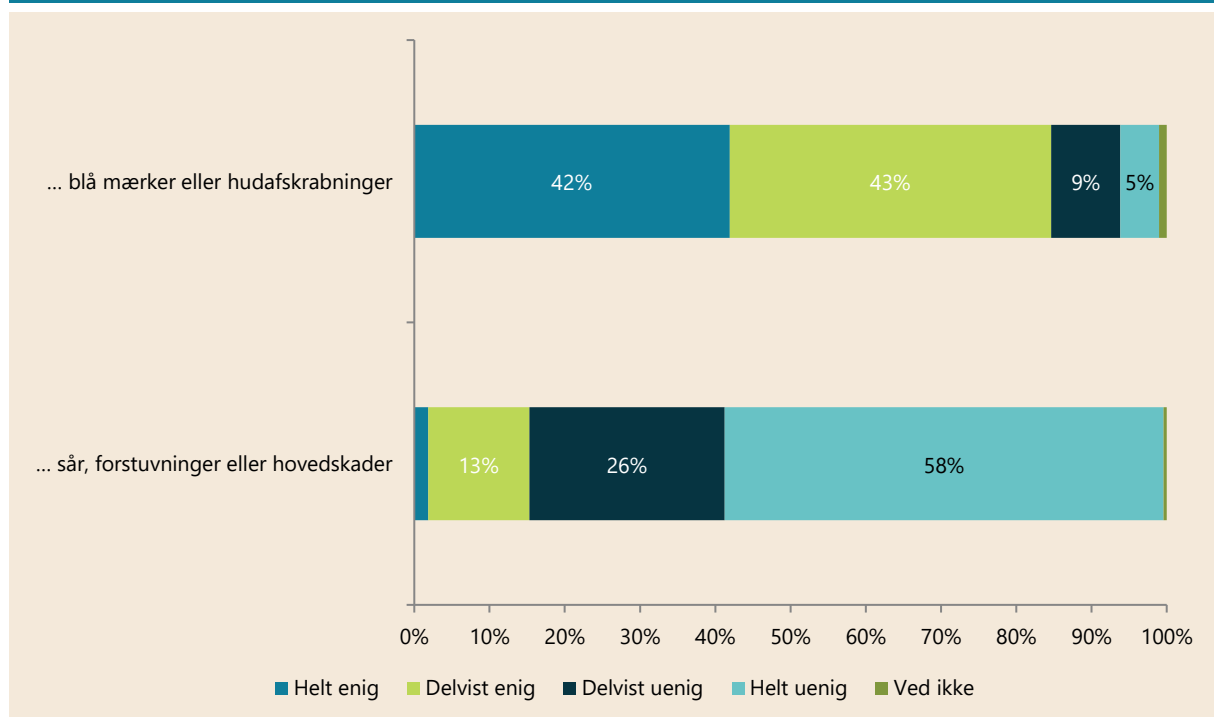
Antal svar: 801. Spørgsmålene lød i deres helhed: "Hvor ofte griber du ind i børnenes leg, fordi du vurderer, at de leger så vildt, at de kan komme til skade?" og "Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Jeg bekymrer mig om forældrenes reaktioner, når deres barn kommer til skade". "Bekymrer sig om forældrereaktioner" er dannet af svarmulighederne "Helt enig" og "Delvist enig", mens "Bekymrer sig ikke..." er dannet af svarmulighederne "Delvist uenig" og "Helt uenig". Svarene "Ved ikke" til udsagnet om forældrenes reaktioner er udeladt i figuren.

Børn må gerne få blå mærker og hudafskrabninger men ikke sår, forstuvninger eller hovedskader

Af Figur 3 fremgår det, at 42 procent af de adspurgte er enige i, at børn skal have lov at lege vildt, selvom de kan komme til skade og få fx blå mærker eller hudafskrabninger. 43 procent af de adspurgte erklærer sig delvist enige i udsagnet. Samlet set er 85 procent således helt eller delvist enige i, at børn skal have lov at lege vildt, selv om de kan få fx blå mærker eller hudafskrabninger. Dertil er 9 procent delvist uenige i udsagnet, mens kun 5 procent er helt uenige. 1 procent har svaret "Ved ikke".

Anderledes ser det ud, når legen kan føre til sår, forstuvninger eller hovedskader. 84 procent er således helt eller delvist uenige i, at et barn skal have lov at lege vildt, selv om legen kan føre til sådanne skader. De 84 procent fordeler sig på 26 procent, der er delvist uenige, og 58 procent, der er helt uenige i udsagnet. Kun 2 procent af de adspurgte har svaret, at de er helt enige i udsagnet, mens 13 procent har svaret, at de er delvist enige. Under 1 procent har svaret "Ved ikke".

Figur 3. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om børns farlige leg: Et barn skal efter min mening have lov at lege vildt, selvom de kan komme til skade og få fx...

Antal svar: 818. Andele under 3 procent fremgår ikke af figuren.

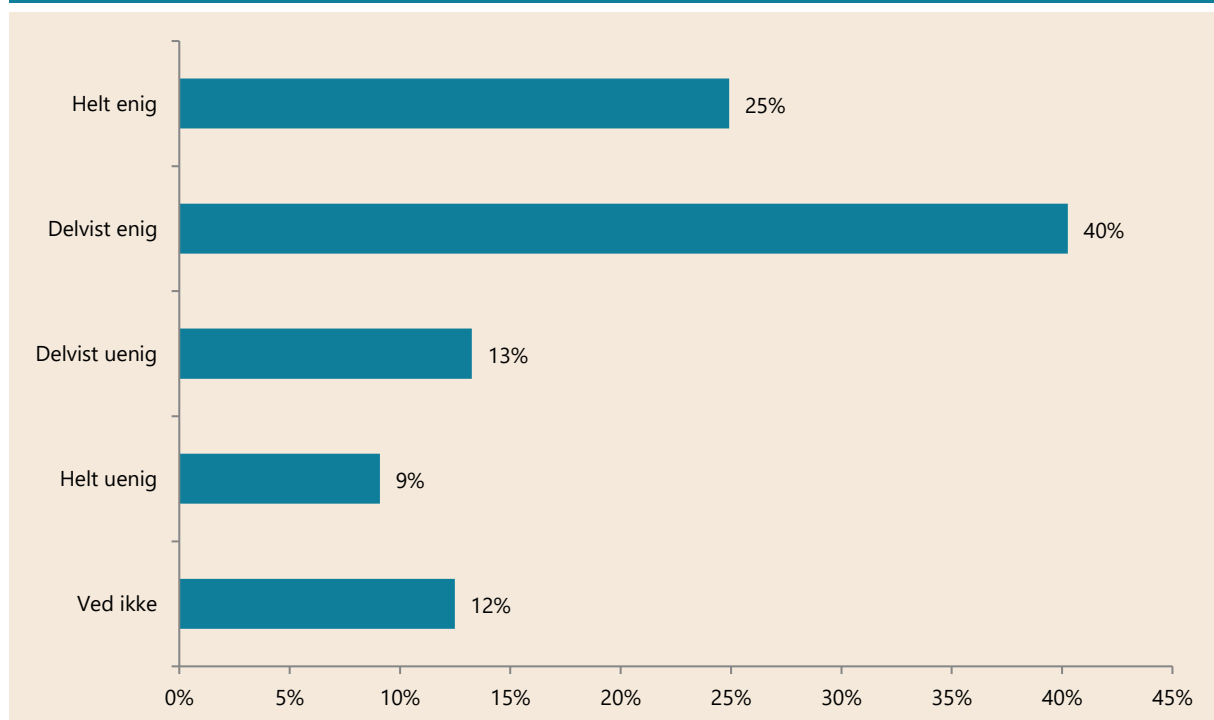
To ud af tre i daginstitutionerne: Vi arbejder med at forebygge skader som følge af børnenes farlige leg

Figur 4 viser, hvad ansatte i daginstitutioner og SFO/fritidshjem/-klubber svarer på et spørgsmål om, hvorvidt de på deres arbejdsplads arbejder med at forebygge skader som følge af børnenes farlige leg.

Det fremgår, at 25 procent af de adspurgte er helt enige i, at en sådan forebyggelsesindsats foregår, mens 40 procent er delvist enige. Samlet set er der således to ud tre (65 %), der er enige i det udsagn, de er blevet bedt om at tage stilling til.

13 procent er delvist uenige, mens 9 procent er helt uenige. Hele 12 procent har svaret "Ved ikke". Svarene varierer ikke betydeligt mellem de forskellige arbejdsområder.

Figur 4. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om børns farlige leg: - På min arbejdsplads arbejder vi med at forebygge skader som følge af børnenes farlige leg

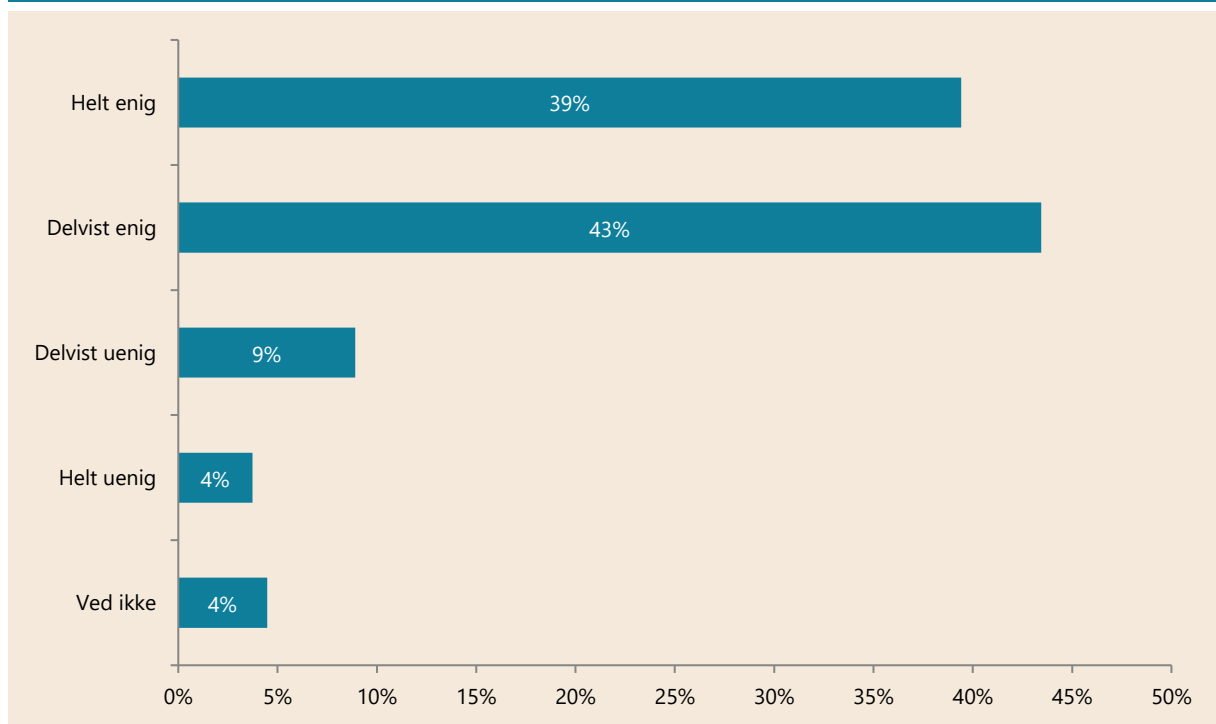
Antal svar: 477. Spørgsmålet blev alene stilet til medlemmer, der i undersøgelsen havde oplyst, at de arbejdede på ét af de flg. områder: Daginstitution, primært 0-2-årige; daginstitution, primært 3-5-årige; SFO/fritidshjem/-klub. Dagplejerne fik således ikke dette spørgsmål.

8 ud af 10 dagplejere arbejder i deres dagpleje med at forebygge skader som følge af børnenes farlige leg

Figur 5 viser, at 39 procent af de adspurgte dagplejere erklærer sig helt enige i udsagnet "I min dagpleje arbejder jeg med at forebygge skader som følge af børnenes farlige leg". 43 procent er delvist enige i udsagnet, mens 9 procent og 4 procent er henholdsvis delvist eller helt uenige i det.

Figur 5. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om børns farlige leg: - I min dagpleje arbejder jeg med at forebygge skader som følge af børnenes farlige leg

Antal svar: 324. Spørgsmålet blev alene stillet til dagplejerne i undersøgelsen.

Halvdelen af de ansatte på institutionsområdet synes, at de og deres kolleger er for forsigtige i forhold til børnenes farlige lege

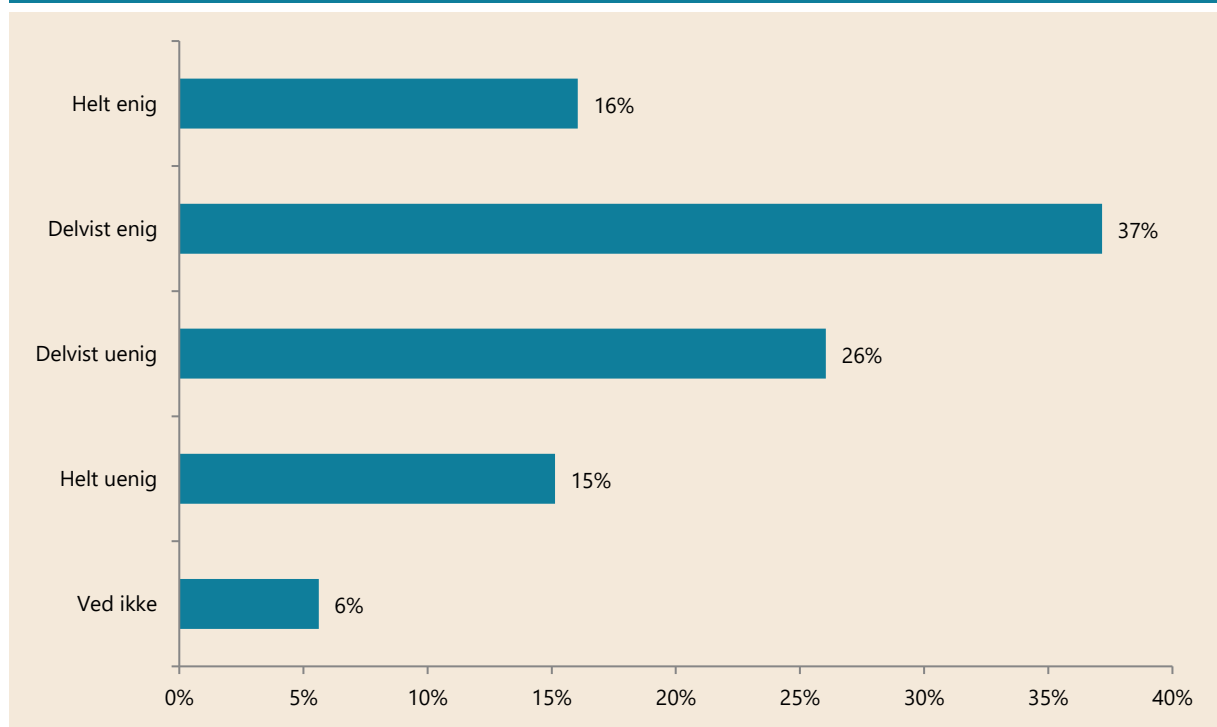
Figur 6 viser, hvordan medlemmer i daginstitutioner og SFO/fritidshjem/-klubber har forholdt sig til udsagnet "Jeg synes generelt, at vi er for forsigtige i forhold til børnenes farlige lege".

Samlet set erklærer over halvdelen (53 %) sig helt eller delvist enige i udsagnet. Der er 16 procent, der er helt enige, og 37 procent, der er delvist enige i dette udsagn.

Et stort mindretal på i alt 41 procent er omvendt uenige i, at de og deres kolleger er for forsigtige i forhold til børnenes farlige lege. 26 procent er delvist uenige, og 15 procent helt uenige.

6 procent har svaret "Ved ikke" til spørgsmålet.

Figur 6. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om børns farlige lege: - Jeg synes generelt, at vi er for forsigtige i forhold til børnenes farlige lege

Antal svar: 477. Spørgsmålet blev alene stilet til medlemmer, der i undersøgelsen havde oplyst, at de arbejdede på ét af de flg. områder: Daginstitution, primært 0-2-årige; daginstitution, primært 3-5-årige; SFO/fritidshjem/-klub. Dagplejerne fik således ikke dette spørgsmål.

To ud af tre bekymrer sig om forældrenes reaktion, når et barn kommer til skade

Figur 7 belyser, hvorvidt medlemmerne bekymrer sig om forældrenes reaktion, når deres barn kommer til skade. Svarene er opdelt på arbejdsområder.

Alt i alt er 65 procent eller to ud af tre helt eller delvist enige i, at de bekymrer sig om forældrenes reaktion, når deres barn kommer til skade.

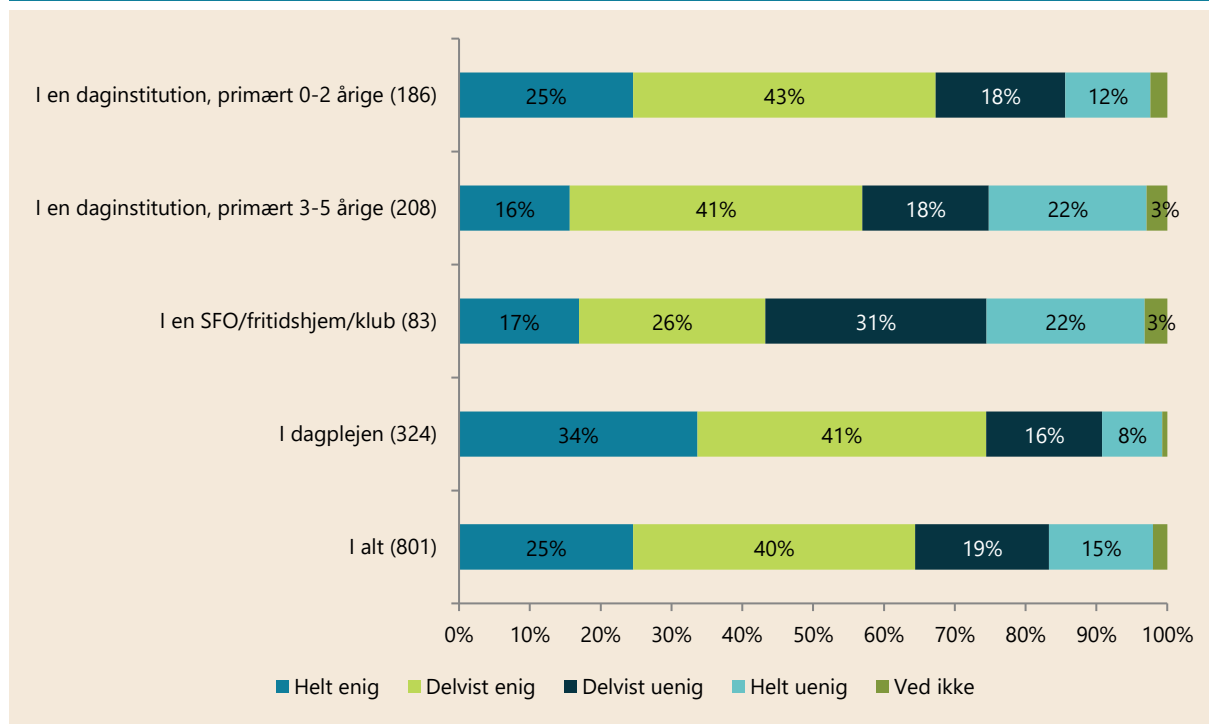
Andelen, der er helt eller delvist enige i udsagnet, er højest i dagplejen, nemlig på 75 procent. 34 procent er her helt enige, mens 41 procent er delvist uenige i udsagnet.

Blandt medarbejdere i daginstitutioner med små børn ligesom i dagplejen (0-2-årige) er 68 procent helt eller delvist enige i, at de bekymrer sig om forældrenes reaktion, når deres barn kommer til skade. 30 procent er helt eller delvist uenige heri.

Blandt de medarbejdere, der arbejder med børnehavebørn (3-5-årige), er der færre, der deler denne bekymring. 57 procent er helt eller delvist enige i udsagnet, mens 40 procent er helt eller delvist uenige.

Mindst bekymrede for forældrenes reaktion er medarbejderne i SFO'er, fritidshjem og klubber. Her erklærer 43 procent sig helt eller delvist enige i udsagnet, mens 53 procent er helt eller delvist uenige i det.

Figur 7. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om børns farlige leg: - Jeg bekymrer mig om forældrenes reaktion, når deres barn kommer til skade

Antal svar: 801. Andele under 3 procent fremgår ikke af figuren.

Især de fysiske rammer udendørs sætter begrænsninger for børnenes vilde lege

I Figur 8 viser svarene på to spørgsmål om, hvorvidt de fysiske rammer hhv. udendørs og indendørs sætter begrænsninger for børnenes vilde lege og fysiske udfoldelse.

I forhold til de fysiske rammer udendørs/på legepladsen er der samlet set flere medlemmer, der er uenige i, at disse rammer er begrænsende, end medlemmer, der er enige i dette.

Samlet set er 60 procent uenige i udsagnet – fordelt på 24 procent delvist uenige og 36 procent helt uenige.

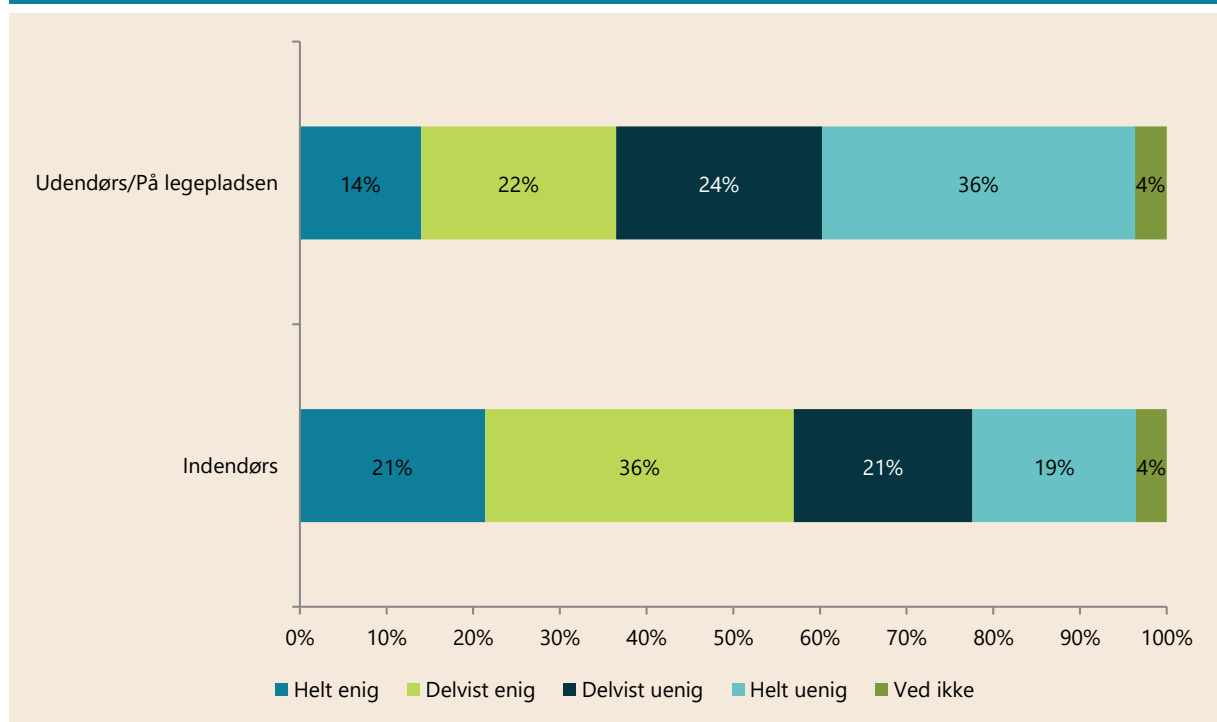
En tredjedel er enige i, at de udendørs rammer er begrænsende: 14 procent af de adspurgte er helt enige i udsagnet, og 22 procent er delvist enige.

Når det gælder de fysiske rammer indendørs, erklærer 21 procent sig helt enige i, at disse sætter begrænsninger for børnenes vilde leg/fysiske udfoldelse, mens 36 procent er delvist enige i udsagnet. Alt i alt er det således mere end halvdelen (57 %), der er enige i, at de indendørs rammer er begrænsende for børnenes vilde lege.

Dertil er 21 procent delvist uenige i udsagnet, mens 19 procent er helt uenige.

Ved begge spørgsmål har 4 procent svaret "Ved ikke".

Figur 8. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om børns farlige leg: - Jeg oplever, at de fysiske rammer ... sætter begrænsninger for børnenes vilde lege/fysiske udfoldelse

Antal svar: 800

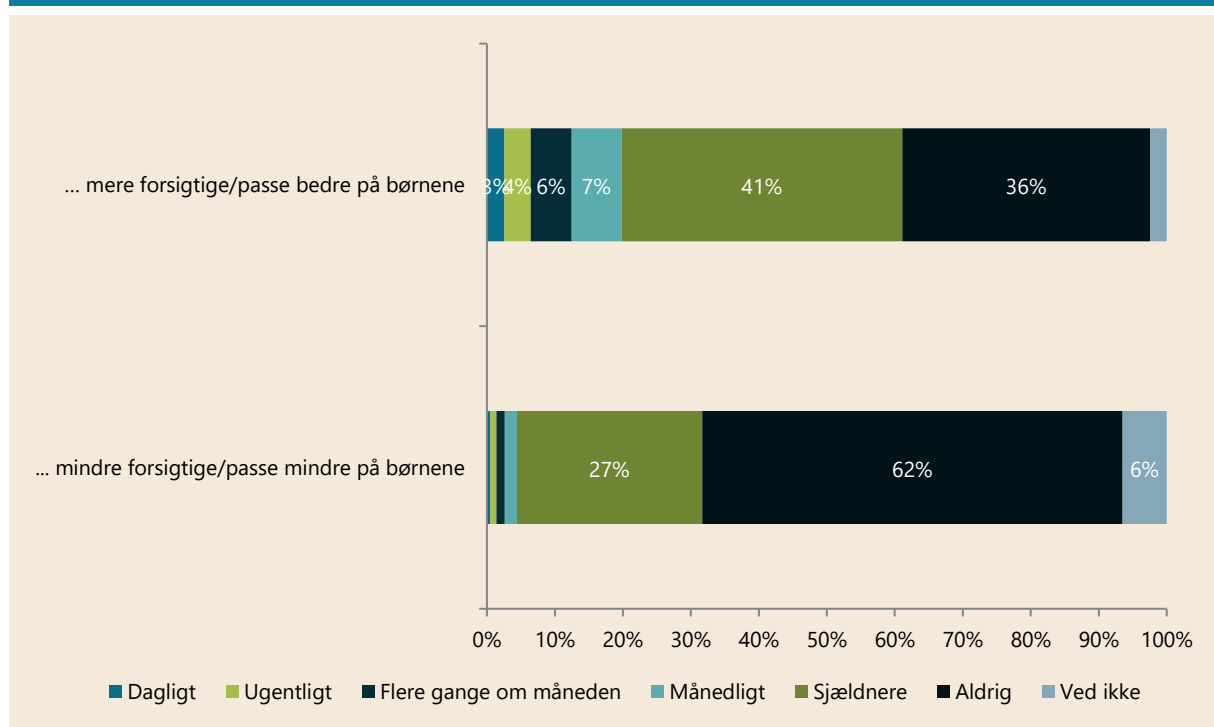
Uenigheder med forældrene er sjældne

Figur 9 viser medlemmerne svar på spørgsmålene "Hvor ofte oplever du uenigheder med forældrene, fordi de ønsker at I skal være mere forsigtige/passe bedre på børnene?" og "Hvor ofte oplever du uenigheder med forældrene, fordi de ønsker at I skal være mindre forsigtige/passe mindre på børnene?".

Det er et klart mindretal, der oplever uenigheder med forældrene, fordi de ønsker, at medarbejderne skal være mere forsigtige/passe bedre på i forhold til børnene. Kun 3 procent oplever dette dagligt, 4 procent oplever det ugentligt, 6 procent flere gange månedligt, og 7 procent oplever det månedligt. 41 procent af de adspurgte oplever det sjældnere end hver måned, mens 36 procent aldrig oplever sådanne uenigheder med forældrene. Der er 2 procent af de adspurgte, som har svaret "Ved ikke" til spørgsmålet.

Det sker endnu sjældnere, at medlemmerne oplever uenigheder med forældrene, fordi de ønsker, at medarbejderne skal være mindre forsigtige/passe mindre på i forhold til børnene. Kun 1 procent oplever dette dagligt, 1 procent oplever det ugentligt, 1 procent oplever det flere gange om måneden, og 2 procent oplever det månedligt. Der er 27 procent, der sjældnere end månedligt oplever uenigheder med forældrene, fordi de ønsker, at medarbejderne skal være mindre forsigtige/passe mindre på, mens 62 procent aldrig oplever sådanne uenigheder. 6 procent har svaret "Ved ikke" til dette spørgsmål.

Figur 9. Hvor ofte oplever du uenigheder med forældrene, fordi de ønsker, at I skal være...

Antal svar: 797. Andele under 3 procent fremgår ikke af figuren.

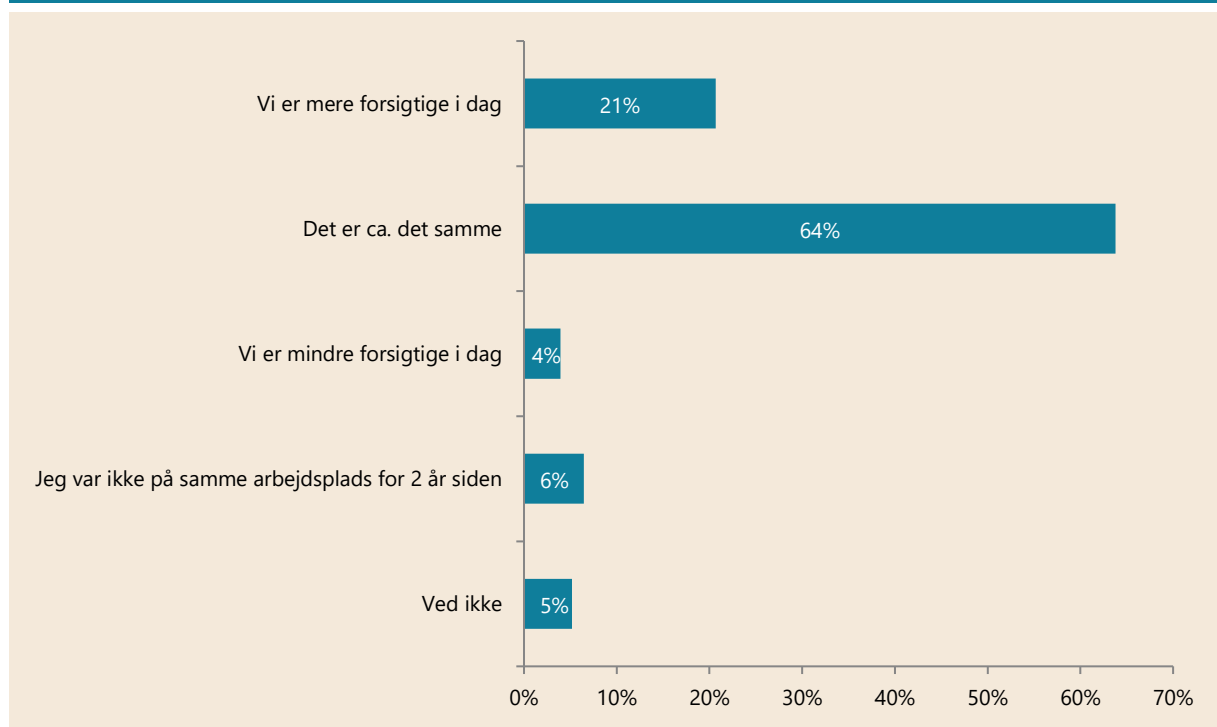
2 ud af 3 vurderer, at der i dag sættes ca. de samme grænser for børnenes farlige lege som for 2 år siden

Medlemmerne er blevet spurgt, om de vurderer, at de og deres kolleger sætter flere eller færre grænser for børnenes farlige lege i dag end for 2 år siden. Svarene fremgår af Figur 10.

Af de adspurgte mener 21 procent, at de og deres kolleger er mere forsigtige i dag, mens 64 procent mener, at det er ca. det samme som for to år siden. Kun 4 procent mener, at der udvises mindre forsigtighed i dag.

6 procent var ikke på deres nuværende arbejdsplads for to år siden og har derfor ikke haft grundlag for at svare på spørgsmålet. 5 procent har svaret "Ved ikke".

Figur 10. Vil du vurdere, at I sætter flere eller færre grænser for børnenes farlige lege i dag end for 2 år siden?

Antal svar: 794

Afsluttende kommentarer

Deltagerne i undersøgelsen havde mulighed for at skrive en afsluttende kommentar om emnet. Den mulighed benyttede 88 medlemmer sig af.

Flest skriver om, hvor vigtigt det er for børns motoriske udvikling og udvikling i øvrigt, at de får lov til at udfolde sig i leg. Langt over halvdelen af kommentarerne vedrører dette emne.

Her er to kommentarer om dette emne:

Børn skal have lov til at være børn, de skal undersøge, udforske, opleve og være nysgerrige på verden omkring sig. Man lærer af sine oplevelser, og derfor kan det ikke undgås, at et normalt fungerende barn vil få blå mærker og hudafskrabninger. En potentiel farlig leg skal selvfølgelig altid bremses, men fordi der kan være risiko for blå mærker og/eller hudafskrabninger, skal man se legen an. Efter min mening.

Pædagogisk assistent i en daginstitution, primært 0-2-årige

Vi mener, det er vigtigt, at børn har vilde lege. Det er ofte vores drenge, der leger det. Men vi prøver også at få vores piger til at deltage.

Pædagogmedhjælper i en daginstitution, primært 3-5-årige

Et mindre antal kommentarer (7) handler om, at der er kommet flere regler om børnenes leg.

Her er én af disse kommentarer:

Jeg synes, vi får flere restriktioner fra dagplejekontoret. Førhen måtte vi komme i svømmehal, tage til stranden eller have gynger i haven. Det må vi ikke mere.

Daglejer

Som det fremgik af figur 6 på side 7, er de deltagere i undersøgelsen, der arbejder i en daginstitution eller en SFO/fritidshjem/-klub, delte i deres syn på, hvorvidt de og deres kolleger generelt er for forsigtige i forhold til børnenes farlige leg.

Her er en kommentar fra den ene lejr:

Jeg synes, vi generelt er for forsigtige. Det begrænser ofte børnenes mulighed for at udfordre og udvikle sig selv motorisk.

Pædagogisk assistent i en daginstitution, primært 0-2-årige

Og her følger en kommentar fra den anden lejr – fra et medlem, der har erklæret sig uenig i, at der udvises for megen forsigtighed. Dette medlem kommer også ind på, at de fysiske rammer indendøre sætter begrænsninger:

Vi kalder knæ med blå mærker og hudafskrabninger for sommerknæ. Små børn kommer lettere til skade, det er en konsekvens, når de skal have lov at udvikle sig. Vi kunne godt bruge flere bløde møbler og store puder, så de ville få færre nej'er når de gerne vil kravle op ad ting, hvilket er en naturlig del af deres udvikling.

Pædagog, der arbejder i en daginstitution, primært 0-2-årige

Et medlem, der arbejder med børn i børnehavealderen, skriver følgende om de fysiske rammer:

Ikke plads nok til at udfordre sig selv indendørs. Og udendørs pga. mindre børn

Pædagogmedhjælper i en daginstitution, primært 3-5-årige

Den næste kommentar understøtter svarene om, at medlemmerne sjældent eller aldrig oplever uenigheder med forældrene, fordi de ønsker, at medarbejderne skal være mere forsigtige/passe bedre på børnerne:

Det gælder om at tage dialogen med forældrene og forklare, at det er vigtigt, at børn får lov til at lege de lege, der er lidt farlige – og at jeg jo er der til at gribe ind, inden ulykken sker. Tro på, at det styrker børnene at de selv får lov til at nå grænsen (...).

Dagplejer

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 22. juni til 5. juli 2018.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet i en spørgeskemaundersøgelse udsendt til FOAs elektroniske medlemspanel. Der blev udsendt én påmindelse til deltagerne. Undersøgelsen vedrørte også andre emner end børns vilde og farlige lege.

Målgruppen

Målgruppen for undersøgelsen er FOA-medlemmer, der arbejder i dagplejen eller som pædagogisk personale i daginstitutioner eller SFO/fritidshjem/-klub. Spørgsmålene om vild/farlig leg blev stilet til medlemmer af Pædagogisk Sektor i FOA, der i undersøgelsen svarede, at de arbejder på de nævnte arbejdsområder, og som ikke er registreret som ledere eller dagplejepædagoger i FOAs medlemsregister. Da det kun er et mindre udsnit af disse medlemmer i FOA, der har deltaget i undersøgelsen, er alle analyser forbundet med en statistisk usikkerhed.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt blev 11.383 erhvervsaktive medlemmer inviteret til den samlede undersøgelse, hvori der også indgik andre emner end børns vilde lege. Det viste sig, at 47 e-mailadresser var uvirksomme. Det reelle antal inviterede var således 11.336. 4.634 medlemmer, svarende til 41 procent, gennemførte undersøgelsen fuldt ud eller delvist. 38 procent svarede på alle spørgsmål, mens 3 procent afgav nogle svar. Svarprocenten blandt medlemmer fra Pædagogisk Sektor lå på linje med den generelle svarprocent. I alt svarede 818 medlemmer på ét eller flere spørgsmål om børns vilde og farlige lege.

Repræsentativitet og vægtning af data

Svardata er vægtet for alder.